

BCA IV Semester –Language Sanskrit

Text - Charudattam of Bhasa, Scientific Literature (Ayurveda, Astronomy & Mathematics-
Sushruta Charaka, Vagbhata, Varahamihira, Aryabhata, Bhaskara-1, Bhaskara-2,
Mahaviracharya & Brahmagupta)

1. समीचीनमुत्तरं चिनुत। Choose & Write correct answer.

१. चारुदत्तनाटकं केन रचितम्?

१. शूद्रकेण २. भासेन ३. व्यासेन ४. कालिसादेन

२. चारुदत्तम् इति नाटके कति अङ्काः?

१. चत्वारः २. पञ्च ३. त्रयः ४. सप्त

३. चारुदत्तनाटके नायकः कः?

१. राजश्यालः २. विदूषकः ३. चारुदत्तः ४. सूत्रधारः

४. शोभनानि भोजनानि कुत्र सन्ति? इति नटी वदति।

१. गृहे २. अन्तरापेण ३. राजगृहे ४. उपाहारमन्दिरे

५. चारुदत्तस्य मित्रं कः?

१. शकारः २. संवाहकः ३. मैत्रेयः ४. सज्जनकः

६. दरिद्रेषु दुर्लभं किम्?

१. दया २. सत्वं ३. धैर्यं ४. आरोग्यं

७. विटः कस्य सहचरः?

१. चारुदत्तस्य २. मैत्रेयस्य ३. शकारस्य ४. संवाहकस्य

८. चारुदत्तस्य चेटी का?

१. रदनिका २. मदनिका ३. चतुरिका ४. वसन्तसेना

९. चारुदत्तस्य वासस्थानं किम्?

१. पाटलीपुत्रम् २. उज्जयिनी ३. वारणासी ४. अयोध्या

१०. “स्थितः शरीरेण मृतः सजीवति” ।कः?

१. धनिकः २. चोरः ३. धीरः ४. दरिद्रः

११. वसन्तसेना कस्मिन् अनुरक्ता ?

१. चारुदत्ते २. सज्जलके ३. शकारे ४. संवाहके

१२. असमुद्रोत्थितं रत्नमिति चारुदत्तः किमुद्दिश्य वदति?

१. मुक्ताफलं २. वसन्तसेनां ३. वीणां ४. मरकतमणिं

१३. राजश्यालः संस्थानकः कः?

१. विटः २. सज्जलकः ३. शकारः ४. मैत्रेयः

१४. आत्मनः गुणैः उज्जयिनीं कः मण्डयति?

१. संवाहकः २. चारुदत्तः ३. शकारः ४. सज्जलकः

१५. दक्षिणतया परकीयमिव आत्मनः शरीरं कः धारयति?
 १. चारुदत्तः २. शकारः ३. सज्जलकः ४. संवाहकः
१६. संवाहकस्य जन्मभूमिः का?
 १. अयोध्या २. पाटलीपुत्रः ३. उज्जयिनी ४. काशी
१७. वासपादपविनाशेन के आहिण्डन्ते?
 १. जनाः २. पक्षिणः ३. कर्मकराः ४. यात्रिकः
१८. व्याघ्रानुसारचकिता हरिणीव का याति?
 १. वसन्तसेना २. रदनिका ३. मदनिका ४. चतुरिका
१९. वसन्तसेनाम् उद्देश्य कः अलङ्कारान् प्रेषितवान्?
 १. चारुदत्तः २. राजश्यालः ३. मैत्रेयः ४. सज्जलकः
२०. विदूषकस्य नाम किम्?
 १. मैत्रेयः २. संवाहकः ३. शकारः ४. सज्जलकः
२१. मनस्विनः पुरुषस्य सोच्छवासितं मरणं किम्?
 १. ऐश्वर्यम् २. दारिद्र्यम् ३. अज्ञानम् ४. अनारोग्यम्
२२. पापाः अलङ्कारनिमित्तं काम् अनुसरति?
 १. मदनिकां २. वसन्तसेना ३. रदनिका ४. चतुरिकां
२३. उद्धृतपुष्पं सहकारं के उपासते?
 १. दुर्जनाः २. मन्दाः ३. मधुकराः ४. विलासिनः
२४. संवाहकः विस्मृतकलत्रः कस्य उपजीवी संवृत्तः?
 १. चारुदत्तस्य २. शकारस्य ३. मैत्रेयस्य ४. सूत्रधारस्य
२५. कस्याःनिष्क्रयार्थं सज्जलकः चौर्यं करोति?
 १. वसन्तसेनायाः २. मदनिकायाः ३. रदनिकायाः ४. चतुरिकायाः

2. 1. भासमहाकवेः जीवन-काल-देश-कृतीनां विषये प्रबन्धं रचयत।
 2. चारुदत्तनाटके तृतीयाङ्कस्य विमर्शात्मकं 4.प्रबन्धं रचयत।
 3. चारुदत्तस्य पात्रचित्रणं कुरुत ।
 4. वसन्तसेनायाः पात्रचित्रणं कुरुत ।
 5. चारुदत्तनाटकस्य प्रथमाङ्कस्य विमर्शात्मकं प्रबन्धं लिखत ।

3. लघुटिप्पणीः रचयत।

१. नान्दी २. मैत्रेयः ३. संवाहकः ४. दारिद्र्यम् ५. सूत्रधारः
 ६. शकारः . ७. विटः

4. अनुवादं कृत्वा विवृणुत।

Act One श्लोकाः - ३, ५, ६, ९, १३, १६, १७, १८,

Act Three श्लोकाः - १, २, ५, ६, ८, १०, १२,

5. ससन्दर्भं विवृणुत।

1. दारिद्र्यं खलु नाम मनस्विनःपुरुषस्य सोच्छवासं मरणम्। page-5

2. स्थितः शरीरेण मृतः स जीवति। page-6

3. न पुष्पमोक्षणमर्हति लता। page-9

5. किं नामधेया आर्यायाः उपवासः । page-3

6. घृतं गुडो धधितण्डुलाशच सर्वमस्ति । page-4

7. अन्यमन्यं निमन्त्रयतु तावत् भवान् । page-4

8. वयस्य यत्र गतानि मे भगधेयानि । page-6

9. वयस्य किमर्थं सन्तापं करिष्ये । page-7

10. कथं नष्टा अन्विष्यताम् । page-10

11. नमे श्रद्धा अन्यो गच्छतु । page-11

12. भवति दीपमहं नेष्यामि । page-11

13. गुणवान् रक्षितव्यो भवति । page-22

14. अन्धकारं कृत्वान्तरा वञ्चितो भावः। page-14

15. भाग्यचक्रेण हि धनानि पुनर्भवन्ति। page-6

16. उद्धृतपुष्पं सहकारं मधुकराः उपासते। page-21

6. प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत ।

1. Write an essay about the contribution of Varahamihira to Astronomy,

2. Write an essay on Charaka, Sushruta and Vagbhata / Write an essay on the famous physicians in the field of Indian Ayurveda Shastra.

3. Write an essay on the contribution of famous Mathematicians in the field of Indian Mathematics.

७. लघुटिप्पणीः रचयत ।

१. सुश्रुतः

२. चरकः

३. वाग्भटः

४. वराहमिहिरः

५. आर्यभटः

६. भास्करः-१

७. भास्करः-२

८. ब्रह्मगुप्तः
